

Tipus d'assignatura: Optativa de segon cicle

Departament responsable: Biologia Animal. Unitat de Zoologia

Coordinador: Xavier Ferrer i Parareda

Distribució temporal: febrer-juny. Un total de 45 hores repartides de la manera següent: 30 hores teòriques i 15 hores pràctiques de sortides externes.

Nombre Total de Crèdits: 4,5

GRAU D'EXIGÈNCIA

Teoria: Assistència voluntària. Els alumnes poden voluntàriament fer un treball escrit curt sobre un tema zoogeogràfic del seu interès, a partir de dades originals o bibliogràfiques.

Pràctiques: Totes fora de la Facultat, al Museu de Paleontologia de Sabadell i també sortides de camp de tipus faunístic. Assistència voluntària.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Examen escrit a partir de diverses qüestions sobre el contingut del programa de la matèria. La nota final es farà a partir de l'examen. L'avaluació del treball escrit servirà per millorar nota.

PROGRAMA DE TEORIA

Generalitats

Tema 1. Característiques de la Zoogeografia; zoogeografia històrica vs. zoogeografia ecològica. Relació amb d'altres disciplines.

Tema 2. Escalles espacial, temporal i filogenètica. Exemples de patrons i procediments zoogeogràfics

Tema 3. Àrees de distribució i cartografia, mida i forma.

Tema 4. Tipologia de les àrees de distribució. Disjuncions.

Tema 5. Tipus faunístics. Cas de Catalunya i la península Ibèrica.

Tema 6. Regions i línies biogeogràfiques.

Zoogeografia ecològica

Tema 7. Generalitats de zoogeografia ecològica; tipus de moviments, dispersió i barreres.

Tema 8. Variació geogràfica. Clines.

Zoogeografia històrica

Tema 9. El Cenozoic al Mediterrani. Cas particular de les illes de la mediterrània occidental. Dessecació de la Mediterrània al Miocè. El massís Bètico-Rifeny.

Tema 10. Glaciacions i zoogeografia, en especial de les penínsules mediterrànies.

Biogeografia insular i altres temes

Tema 11. Biogeografia insular. Disseny de reserves en relació al model de Mac Arthur i Wilson.

Tema 12. Patrons zoogeogràfics del nostre entorn geogràfic pròxim; Catalunya, península Ibèrica, Balears i Mediterrània Occidental).

BIBLIOGRAFIA

Bàsica

- BROWN, J. C.; LOMOLINO, M.V. *Biogeography*. Sunderland: Sinauer Ass. Inc., 1998.
COX, B. C.; MOORE, P. D. *Biogeography. An ecological and evolutionary approach*. 5a ed.. Oxford: Ed. Blackwells, 1993.
ZUNINO, M., ZULLINI, A. *Biogeografia. La dimensione spaziale dell'evoluzione*.. Milano: Casa Editrice Ambrosiana, 1995.

Opcional

- BRIGGS, J. C. *Global biogeography*. Amsterdam: Ed. Elsevier, 1996.
HUGGET, R.J. *Fundamentals of biogeography*. London: Ed. Routledge, 1998.
MULLER, P. *Introducción a la Zoogeografía*. Barcelona: Ed. Blume, 1979.
STANLEY, S. M. *Earth and life through time*. Oxford: W. H. Freeman, 1992.
VARGAS, S. M.; REAL, R.; ANTÚNEZ, A. (ed.) *Objetivos y métodos biogeográficos. Aplicaciones en Herpetología*. Asociación Herpetológica Española. Monografías herpetológicas. vol.2., 1992

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

En la pàgina de la web de la Biblioteca de la UB

<http://www.bib.ub.es/bub/bub.htm>

Busqueu a l'apartat de "Dossiers electrònics", he posat una llista no massa llarga de bibliografia complementària

SORTIDES DE PRÀCTIQUES

No es faran pràctiques de laboratori, solament sortides de camp. Els alumnes s'apuntaran a un grup de visita al Museu Paleontològic de Sabadell (complementarà les classes teòriques de Zoogeografia Històrica), i a una de les dues sortides llargues en autocar.

Visita Museu Paleontològic de Sabadell

Visita matinal dimarts al matí des de les 10 h. Apuntar-se màxim 14 alumnes/dia.

- Grup 1 (G1)- Día: **9** de març del 2004
- Grup 2 (G2)- Día: **16** de març del 2004
- Grup 3 (G3)- Día: **23** de març del 2004

Sortides de camp llargues en autocar

Durada tot el dia des de les 7,45 h. del matí a les 19-20 h vespre.

- Sortida 1 (S1) **Aiguamolls de l'Empordà**- Dissabte **13** de març de 2004,
- Sortida 2 (S2) **Parc Natural del Cadí** (vessant meridional)- Divendres **16** d'abril.